

Pranešimas spaudai

Liuksemburgas, 2020 m. sausio 28 d.

Vykdamt žemės ūkio stebėjimą reikia labiau naudotis naujomis vaizdo technologijomis, teigia ES auditoriai

Europos Komisija skatino naudotis naujomis vaizdo technologijomis vykdamt žemės ūkio stebėjimą, tačiau tebėra kliūčių, kurios trukdo jomis naudotis plačiau, teigiama naujoje Europos Audito Rūmų ataskaitoje. Tokios technologijos kaip ES programos „Copernicus“ palydovai „Sentinel“ gali iš esmės pakeisti bendros žemės ūkio politikos (BŽŪP) valdymą ir stebėjimą. Vis dėlto, nors pastaraisiais metais ES skatino jomis naudotis vertinant ūkininkams skiriamą tiesioginę paramą už plotą, jų naudojimo pažanga stebint aplinkos ir klimato reikalavimus buvo lėtesnė, teigia auditoriai.

Nuo 2018 m. valstybių narių mokėjimo agentūros, vertindamos, kaip ūkininkai laikosi BŽŪP taisyklių, turi galimybę naudoti programos „Copernicus“ palydovų „Sentinel“ duomenis ir kitas naujas technologijas, pavyzdžiui, geografiškai susietas nuotraukas ir dronus. Atliekant automatizuotą vertinimą, vadinamą patikromis vykdamt stebėjimą, viso auginimo sezono metu galima atpažinti pasėlius ir stebėti atskiruose žemės ūkio paskirties sklypuose vykdomą veiklą (pavyzdžiui, žemės dirbimą, derliaus nuėmimą ir šienavimą). Be to, taikant šį naują metodą galima sumažinti patikrų sąnaudas ir kartu stebėti visus ūkininkus (užuot analizavus jų imtį). Auditoriai tikrino, ar Europos Komisija ir valstybės narės pakankamai padarė, kad būtų galima pasinaudoti galimais šių naujų vaizdo technologijų pranašumais BŽŪP valdymo ir kontrolės veikloje.

Jie nustatė, kad Komisija aktyviai propagavo ir rėmė naudojimąsi naujomis technologijomis. Ji iš dalies pakeitė teisinį pagrindą dėl „Sentinel“ duomenų naudojimo tiesioginėms išmokoms už plotą stebėti, padarydama jį aiškesnį. 2018 m. gegužės mėn. patikrų vykdamt stebėjimą metodą pirmoji pradėjo taikyti Italijos mokėjimo agentūra vienoje iš provincijų (Fodžoje, Apulijoje). 2019 m. šį naują metodą kai kurioms iš savo schemų taikė 15 mokėjimo agentūrų (Belgijoje, Danijoje, Italijoje, Maltoje ir Ispanijoje). Dar 13 mokėjimo agentūrų aštuoniose valstybėse narėse ketina pradėti jį taikyti šiais metais kai kurioms paramos schemoms ar daliai plotų, už kuriuos jos atsakingos.

Auditoriai nustatė, kad šiuo metu yra keletas kliūčių, trukdančių naujas technologijas taikyti plačiau. Viena iš jų – mokėjimo agentūrų susirūpinimas dėl to, kad Komisija gali kvestionuoti patikrų vykdamt stebėjimą pagrindu priimtus sprendimus. Be to, norint taikyti šį naują metodą

Šio pranešimo spaudai tikslas – pateikti Europos Audito Rūmų specialiosios ataskaitos pagrindines mintis. Visa ataskaita pateikta eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

būtina atlikti didelius pakeitimus mokėjimo agentūrų procedūrose ir IT sistemose. Komisija siekė palengvinti ir standartizuoti prieigą prie „Sentinel“ duomenų pasitelkiant debesijos paslaugas, tačiau jais vis dar mažai naudojamosi veiklos reikmėms. Ji taip pat finansavo kai kuriuos mokslinių tyrimų projektus, tačiau jų rezultatais dar nėra pasinaudota.

Iki šiol Komisijos darbe pirmenybė taikant naujas technologijas buvo teikiama tiesioginių išmokų už plotą schemoms, o ne aplinkos ir klimato reikalavimams stebėti. 2019 m. nė viena mokėjimo agentūra netaikė patikrų vykdant stebėjimą metodo šioms sąlyginiams reikalavimams ir kaimo plėtros schemoms. Iš dalies taip yra todėl, kad kai kurių iš jų negalima stebėti remiantis vien „Sentinel“ duomenimis. Auditoriai taip pat nustatė, kad siūlomas būsimo BŽŪP veiksmingumo rodiklių rinkinys iš esmės yra netinkamas tiesioginiam stebėjimui pagal programos „Copernicus“ palydovų „Sentinel“ duomenis.

Kadangi šiuo metu rengiama nauja 2021–2027 m. BŽŪP, auditoriai rekomenduoja Europos Komisijai:

- skatinti taikyti patikrų vykdant stebėjimą metodą kaip pagrindinę mokėjimo agentūrų kontrolės sistemą, pavyzdžiui, nustatant sinergijas palydovinių duomenų apdorojimo, saugojimo ar gavimo srityse;
- geriau išnaudoti naujas technologijas aplinkos bei klimato reikalavimų stebėjimui ir parengti veiksmų planus dėl kliūčių jas taikyti plačiau šalinimo.

Pastabos leidėjams

Bendroje žemės ūkio politikoje (BŽŪP) jau seniai naudojamos palydovinės arba aeronuotraukos paramai už plotą tikrinti; šiuo metu ši parama sudaro beveik 80 % viso žemės ūkiui ir kaimo plėtrai skiriamo ES finansavimo. Kadangi šios nuotraukos paprastai yra labai didelės erdvinės skiriamosios gebos, iki 2017 m. jos nebuvo teikiamos pakankamai dažnai, kad būtų galima tikrinti žemės ūkio paskirties žemėje per visus metus vykdomą veiklą.

Specialioji ataskaita Nr. 04/2020 „Naujų vaizdo technologijų naudojimas bendros žemės ūkio politikos stebėjimui: apskritai daroma nuosekli pažanga, bet klimato ir aplinkos stebėjimo srityje ji lėtesnė“ paskelbta 23 ES kalbomis Audito Rūmų interneto svetainėje (eca.europa.eu).

Neseniai Audito Rūmai paskelbė preliminarį audito apžvalgą dėl [ES kosmoso srities turto](#) ir jo naudojimo.

Audito Rūmai pristato savo specialiąsias ataskaitas Europos Parlamentui ir ES Tarybai bei kitoms suinteresuotosioms šalims, kaip antai nacionaliniams parlamentams, pramonės suinteresuotiesiems subjektams ir pilietinės visuomenės atstovams. Didžioji dalis mūsų ataskaitose pateikiamų rekomendacijų yra praktiškai įgyvendinamos.

Kontaktai spaudai dėl šios ataskaitos

Vincent Bourgeais, e. paštas vincent.bourgeais@eca.europa.eu,
tel. (+352) 4398 47502, mob. tel. (+352) 691 551 502